

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

XXXVII. De Poenis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

consuetudinis. Ratio est, quia non *Nov. 57. Ut*
 licet rationem, inquit Imp. alium qui *non fiant*
 esse debitorem, alium vero exigi; *pignorat.*
 nec alteri molestum esse pro alio quo-
 lam &c. Mores vero usum repressalia- *Vide*
 tam probant, concurrentibus his, iusta *Gvid. Pap.*
 causa debiti vel delicti, conquestione *q. 32. &*
 apud Principem, & auctoritate publica *34. Dam-*
 el Principis, pignorationes ejusmodi *haud.*
 antecedentis. *prax. crim.*
c. 78.

De Pœnis.

TIT. XXXVII.

Damno reparato, refususque expensis, te-
 netur insuper reus ad pœnam sive satis-
 factionem delicti, impositam vel a lege
 seu canone, vel, si nulla certa pœna
 canonibus sit statuta, arbitrio judicis
 infligendam.

1. Quid igitur est Pœna?

Est supplicium, quo quis ob delictum *c. Dilectus*
 afficitur, sive noxæ vindicta, seu de- *ii. b. 1.*
 horum omnium coercitio aut satisfac-
 tio, a lege vel ministro legis imposita.
 Brevius, est afflictio ad vindictam
 criminis seu culpæ imposita. *Afflictio, Vulting.*
 nam, qua quis punitur & premitur, *hic ha.*
 vel in corpore, vel in statu suo, vel etiam
 in

in ære & bonis fortunæ, quæ poena
tur pecuniaria.

2. *Quotuplex est Poena Canonica*

Alia est Ordinaria, partim a ju-
d. c. II. h. t. pto, id est, lege vel canone, partim
§ l. 3. D. scripto statuta. Alia Arbitraria, a
eod. iudicis arbitrio infligenda.

II. Alia est Civilis, alia Criminalis.
Illa utilitati privatorum & parti la-
plicatur; hæc ad vindictam publicam
spectat. Ad civilem refertur poena
ventionalis, quæ contractibus appo-
let: inter criminales poena recedat
pecuniaria.

3. *Pœna Conventionalis quæ, & a quo
exigitur hoc jure?*

Pœna conventionalis dicitur, quæ
contractibus apposita ex conventu
partium contrahentium committitur
venda ab eo, qui contractum violat
eundem observanti. Hanc etiam
mittunt Canones, saltem quatenus
e. 7. h. t. & currit legitimum interesse, & pro factis
c. Per tuas ri coactione partis ad observandum
sup. De ar- implendum contractum. Nisi poena
bitur. rit adjecta quantitati solvendæ, in
dem & ultra modum legitimum
toriarum usurarum; hæc enim poena

non potest. Similiter pœna conven- *arg. l. 15. C.*
 onalis peti non potest, utroque contra- *De usur.*
 entium æque contractum violante, cum *§ c. 9. b. t.*
 ad pœnam uterque obligaretur: quia pœ-
 na unius cum alterius pœna compensa-
 tur, salvo interesse Reip.

*4. Panam pecuniariam quando recte impo-
 nit Judex Ecclesiasticus?*

Quando nulla alia pœna certa per Ca- *c. 3. b. t. c. 4.*
 nones statuta est: tunc enim arbitrio re- *sup. de ra-*
 liquitur iudicis, ut loco pœnæ corpora- *priorib. § c.*
 lis, aut alterius, pœnam infligat pecunia- *4. sup. de*
 riam. Ita tamen, ut, quando Pecunia ali- *off. jud. de*
 quem mulctat, omnem avaritiæ vitet su- *leg. d. c. 3.*
 pœtionem. Et quidem secundum canones *Sess. 25. c. 5.*
 pecuniæ sic exactæ pars dimidia in utili- *de reform.*
 tatem Ecclesiæ, altera dimidia in eleemo-
 sinam erogari jubetur. Concil. quoque
 Trident. eandem pecuniam piis duntaxat usi-
 bus destinandam esse decrevit.

*Qua præterea sunt pœna Canonica cri-
 minales?*

Æ sunt variæ, pro varietate & gravi-
 tate criminum: & vel sunt *Spirituales*
 & excommunicatio, Suspendio & Inter-
 dictum, de quibus infra Tit. XXXIX. vel
Corporales, quæ circa corpus versantur.

E e

I. Pœ-

c. pœn. in fine sup. I. Pœna Carceris perpetui: qua & capitalibus adnumeratur, iis scilicet

De heret. bus, quibus in foro laico vita adimetur.

c. 27. in fine ruf. De V. S. Abbas in c. II. Detractionis in Monasterium, & gendam inibi pœnitentiam: quæ hodie in usu esse desuit.

Tua 6. h. t. d. c. 6. III. Depositionis ab Ordinibus Ecclesiasticis, ab omni officio & beneficio, ideoque non nisi pro enormi crimine, admodum & gravi crimine imponitur, five ea Verbalis sit, quæ solis fit, & Depositiō Simplex dicitur; five Actualis, quæ & Solemnis, fit solenni degradatione, & nihil est quam executio depositionis verbalis, adhibito certo numero Episcoporum, veluti in depositione Presbyteri sex, in depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

c. infelix XV. qu. 7. Depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

Conc. Trid. Sess. 31. 4. refor. ced. c. 10. h. t. can. inventum XVI. 47. & ibi gl. Depositionis ab Ordinibus Ecclesiasticis, ab omni officio & beneficio, ideoque non nisi pro enormi crimine, admodum & gravi crimine imponitur, five ea Verbalis sit, quæ solis fit, & Depositiō Simplex dicitur; five Actualis, quæ & Solemnis, fit solenni degradatione, & nihil est quam executio depositionis verbalis, adhibito certo numero Episcoporum, veluti in depositione Presbyteri sex, in depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

Conc. Trid. Sess. 31. 4. refor. ced. c. 10. h. t. can. inventum XVI. 47. & ibi gl. Depositionis ab Ordinibus Ecclesiasticis, ab omni officio & beneficio, ideoque non nisi pro enormi crimine, admodum & gravi crimine imponitur, five ea Verbalis sit, quæ solis fit, & Depositiō Simplex dicitur; five Actualis, quæ & Solemnis, fit solenni degradatione, & nihil est quam executio depositionis verbalis, adhibito certo numero Episcoporum, veluti in depositione Presbyteri sex, in depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

Conc. Trid. Sess. 31. 4. refor. ced. c. 10. h. t. can. inventum XVI. 47. & ibi gl. Depositionis ab Ordinibus Ecclesiasticis, ab omni officio & beneficio, ideoque non nisi pro enormi crimine, admodum & gravi crimine imponitur, five ea Verbalis sit, quæ solis fit, & Depositiō Simplex dicitur; five Actualis, quæ & Solemnis, fit solenni degradatione, & nihil est quam executio depositionis verbalis, adhibito certo numero Episcoporum, veluti in depositione Presbyteri sex, in depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

Conc. Trid. Sess. 31. 4. refor. ced. c. 10. h. t. can. inventum XVI. 47. & ibi gl. Depositionis ab Ordinibus Ecclesiasticis, ab omni officio & beneficio, ideoque non nisi pro enormi crimine, admodum & gravi crimine imponitur, five ea Verbalis sit, quæ solis fit, & Depositiō Simplex dicitur; five Actualis, quæ & Solemnis, fit solenni degradatione, & nihil est quam executio depositionis verbalis, adhibito certo numero Episcoporum, veluti in depositione Presbyteri sex, in depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

Conc. Trid. Sess. 31. 4. refor. ced. c. 10. h. t. can. inventum XVI. 47. & ibi gl. Depositionis ab Ordinibus Ecclesiasticis, ab omni officio & beneficio, ideoque non nisi pro enormi crimine, admodum & gravi crimine imponitur, five ea Verbalis sit, quæ solis fit, & Depositiō Simplex dicitur; five Actualis, quæ & Solemnis, fit solenni degradatione, & nihil est quam executio depositionis verbalis, adhibito certo numero Episcoporum, veluti in depositione Presbyteri sex, in depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

Conc. Trid. Sess. 31. 4. refor. ced. c. 10. h. t. can. inventum XVI. 47. & ibi gl. Depositionis ab Ordinibus Ecclesiasticis, ab omni officio & beneficio, ideoque non nisi pro enormi crimine, admodum & gravi crimine imponitur, five ea Verbalis sit, quæ solis fit, & Depositiō Simplex dicitur; five Actualis, quæ & Solemnis, fit solenni degradatione, & nihil est quam executio depositionis verbalis, adhibito certo numero Episcoporum, veluti in depositione Presbyteri sex, in depositione Diaconi trium, vel locum Episcoporum totidem Abbatum, utrumque & baculi habentium: vel si non commode haberi poterunt, sufficientes alii adhiberi alias graves personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, & juris locum commendas. Detractisque Clericis, ad exactionem militaris atque omnium omnium privilegio Clericali, tanquam si quis reliquitur puniendus iudici laici, quidem continuo post degradationem.

IV. Ademptionis sive Privationis officii c. 24. inf. & beneficiorum : quæ gravis quæ De sent. pœna censetur, non nisi pro gravibus excom. delictis & casibus in jure expressis imponi &c. 4. sup. solita. His alii addunt pœnam damnationis ad triremes, exilii, fustigationis ac verberum, ea tamen moderatione adhibenda, ne flagella in vindictam sanguinis transire videantur.

De Pœnitentiis & Remissionibus.

TIT. XXXVIII.

De pœnis, de quibus Tit. proximo, fori sunt externi seu judicialis : hoc Tit. agitur de pœnis fori interioris, seu animæ, id est, de pœnitentiis & Remissionibus sive Indulgentiis.

1. Quid est Pœnitentia & quotuplex?

Pœnitentia est quædam dolentis vindicta, puniens in se quod dolet commississe. Et est vel Interna : sc. virtus actus seu actus interior, quo pœnitentis & dolemus de peccatis; vel quo præterita mala plangimus, & plangenda committimus. Vel Externa, & est Sacramentum, quod jam baptizatis, sed

Ee 2

nau-